

Äldrenämnden

Protokoll nr 8 fört vid äldrenämndens sammanträde tisdagen,
den 22 oktober 2013 kl. 16.00-16.37

Justerat, den 4 november 2013

Paragrafer 1- 20, omedelbart justerade: § 7 och § 9

Joakim Larsson (M)
Ordförande

Christopher Ödmann (MP)
Vice ordförande

NÄRVARANDE:

Ordförande
Vice ordförande

Joakim Larsson (M)
Christopher Ödmann (MP)

Ledamöter

Olle Andretzky (M)
Birgitta Breile (M)
Dennis Wedin (M)
Kitty Ericsson (M)
Lisbeth Crabo Ljungman (M)
Helen Jäderlund Eckardt (FP)
Mirja Räihä (S)
Gabriel Marawgeh (S)
Eivor Karlsson (MP)
Torun Boucher (V)

Ersättare:

Helena Bonnier (M)
Inga-Lill Persson (FP)
Madeleine Sjöhage (C)
Magnus Nilsson (S)
Catarina Carbell (S)
Brit Rundberg (V)

Förhinder:

Ledamoten Norma Aranda de Gutiérrez (S) samt ersättarna Magnus Bock (M), Marianne Pettersson (M), Mathias Hellichius (M) Hanna Gerdes (FP), Manlio Palocci (S), Sarah Johansson (MP) och Anders Ödmark (MP)

Tjänstgörande ersättare: Magnus Nilsson (S) för Norma Aranda de Gutiérrez (S)

Närvarande tjänstemän: förvaltningsdirektören Eva Frunk Lind, avdelningscheferna Karin Ekdahl Wästberg, AnnMarie Ståhl och Raili Karlsson, kommunikátören Carl Smitterberg och nämndsekreteraren Barbara Ahlmark samt biträdande borgarrådssekreteraren Patrik Ljungman.

Under pkt 6 deltar Lars Ahlenius, projektledare för arbetsmarknadsfrågor för personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknadsförvaltningen.

106 64 Stockholm
Swedenborgsgatan 20

§ 1 Närvarande

Noteras närvarande ledamöter och ersättare.

§ 2 Val av justerare

Vice ordföranden Christopher Ödmann (MP) utses att tillsammans med ordföranden Joakim Larsson (M) justera dagens protokoll.

§ 3 Anmälan av protokollsjustering

Anmäls att äldrenämndens protokoll 7/2013-09-24 justerats 2013-10-07.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs med godkännande till handlingarna.

§ 4 Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Inga frågor anmäls.

§ 5 Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare

Inga skrivelser har inlämnats.

§ 6 Förvaltningschefens information

Lars Ahlenius, projektledare på arbetsmarknadsförvaltningen för arbetsmarknadsfrågor för personer med funktionsnedsättning, informerar om Stockholms stads program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016. Programmet ska fungera som ett effektivt hjälpmedel för att se till att fler personer med funktionsnedsättning erbjuds en möjlighet att påbörja en anställning i stadens verksamheter.

Carl Smitterberg informerar om kabelbranden på Norrmalms från den 24 september 2013 som orsakade utslagning av TV, fasttelefoni, bredband och även mobiltelefoni för stora delar av Norrmalm och Kungsholmen under tiden upp till fyra veckor.

Utslagningen var så omfattande att ingen telekommunikation kunde användas av de äldre personer som var boende i de drabbade områdena. Bland de drabbade fanns ca 150 äldre med trygghetslarm.

Stockholms stads Trygghetsjour tillsammans med båda stadsdelsförvaltningarna vidtog olika åtgärder för att minska utsatthet för de drabbade äldre, bl.a. genom upprätthållna dagliga hembesök av hemtjänsten och representanter från frivilliga organisationer hos de drabbade äldre även hos äldre utan hemtjänst.

I dagsläge har de flesta drabbade äldre fått tillbaka fungerande trygghetslarm.

Stockholms stads Trygghetslarm har utrustat de några hushåll där det fortfarande gäller avbrottet med speciella mobiltelefoner med GSM-teknik i stället.

§ 7 Slutbetänkandet "Ansvarsfull hälso- och sjukvård" SOU 2013:44
Remiss från kommunstyrelsen, dnr 001-1210/2013

Ärende

Föreligger ärende dnr 201-438/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) med instämmande av ersättaryrkandet från Madeleine Sjöbage (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till eget förslag till beslut med instämmande av ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S).

Ledamoten Torun Boucher (V) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns tre förslag till beslut: förvaltningens förslag som stöds av (M) och (FP) med instämmande av ersättaryrkande från (C), ett gemensamt förslag till beslut från (MP) och (S) och ett eget förslag till beslut från (V).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M) och (FP) med instämmande av ersättaryrkande från (C).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt yttrande över remissen av slutbetänkandet "Ansvarsfull hälso- och sjukvård" SOU 2013:44.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Reservation från (MP) och (S):

"Miljöpartiet och Socialdemokraterna yrkar gemensamt att äldrenämnden bifaller förvaltningens förslag och anför följande som svar på remissen:

Utredningen lyfter fram många viktiga frågeställningar. Det är viktigt med en översyn av lagstiftning och förordningar gällande området hälso- och sjukvård. Då är det viktigt att även patientnämndernas erfarenhet, men också deras möjlighet till inflytande lyfts upp. Det är bra att barnperspektivet, barnets bästa, ska beaktas där hälso- och sjukvård ges till barn.

Valfrihet ska, liksom vid all annan konsumtion av tjänster, även gälla patienterna. Men valfriheten begränsas om inte alla kunder/patienter får tillgång till en så fullständig och rättvisande information som möjligt. En väl utvecklad hälso- och sjukvård förutsätter

därför att patienten får möjlighet att göra sin röst hörd. Antingen i egenskap av sin egen person eller med hjälp av ombud/stödperson.

Därför bör synpunkter under ärende 7 också kopplas till ärende 17B, § 16, i protokollet från kommunstyrelsens funktionshinderråd.

Vissa grupper är särskilt utsatta i mötet med vården, till exempel personer med olika funktionshinder som psykisk ohälsa eller kognitiva svårigheter men också personer med dyslexi eller med neuropsykiatriska diagnoser. Det kan handla om ADHD och Aspergers syndrom. Dessa grupper bör lyftas upp och beaktas mer vid kontakt med sjukvården. Det är därför positivt om det i lagtexten infogas en skyldighet att upprätta en individuell plan för vissa patienter.

Det saknas i övrigt en diskussion om en samlad lagstiftning för den kommunala vården och omsorgen. Två lagstiftningar styr: hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och socialtjänstlagen (SoL). Det påverkar dels åtgärd eller tjänst för den behövande. Dels påverkar det regleringen om dokumentation, informationshantering, sekretess och beslutsformer.

Svensk sjukvård har på många sätt hög kvalitet, effektivitet och ger medicinskt goda resultat. Men det är lätt att glömma bort det mänskliga perspektivet. Många äldre, inklusive nya svenskar som kan ha problem med språket eller kulturella skillnader, behöver stöd och hjälp för att hitta rätt och få vård på lika villkor. Detta gäller också personer med fysiska och psykiska funktionshinder. Skillnader mellan regioner, enheter och specialiteter samt brist på jämlikhet mellan patientgrupper måste också åtgärdas.

Utredningen lyfter upp vikten av transparens – att brukarna har rätt till samma information som vårdens egen personal och beslutsfattare. Det är särskilt viktigt för äldre, personer med vissa funktionshinder och personer som inte behärskar svenska språket.

Det är viktigt att uppmärksamma de äldres situation i hela kedjan mellan hälso- och sjukvården och den kommunala omsorgen. För att hälso- och sjukvården ska kunna fungera optimalt måste den kommunala hälso- och sjukvården också fungera.

TV 4:s lokala redaktioner granskade 2012 och våren 2013, 30 fall av misstänkta missförhållanden och fel inom äldre vården som sjukhus runt om i landet uppmärksammat vid intagning. Sjukhusen konstaterade att de äldre ibland var smutsiga, luktade illa, var undernärda, hade långa naglar. I ett fall upptäcktes att sonden som den äldre fick mat genom var svart och delvis igenslammad.

På sjukhusen misstänkte man allvarliga brister i vården. Sjukhusen meddelade sina klagomål till äldreboendet eller hemtjänsten. Missförhållanden eller avvikelser ska rapporteras till ett kvalitetssystem. Vid TV4:s eftergranskning visade det sig att i 21 av 30 granskade fall hade det inte registrerats korrekt eller inte alls, av vårdgivarna.

I den kommunala hälso- och sjukvården har verksamhetschef och medicinskt ansvarig

sjuksköterska ett delat ansvar för patientsäkerheten och vissa kvalitetsfrågor. Det berör inte utredningen.

Inspektionen för vård och omsorg borde få ett uppdrag att utveckla ett system som berör bl.a. anmälnings- och klagomålsärenden. Det är viktigt att ett planmässigt system för klagomålshantering utvecklas där även patienterna har möjlighet att framföra klagomål på vården. Vårdgivarna ska ta emot och utreda klagomål och synpunkter på verksamhetens kvalitet.

Enligt kommunallagen har kommuner och landsting dessutom ett ansvar för att genom relevanta krav i avtal med utförarna säkerställa att kommunmedlemmarna får en god hälsa.”

Reservation från (V):

”Vänsterpartiet yrkar att äldrenämnden anför följande som svar på remissen:

Vänsterpartiet instämmer med Stockholms stads äldreförvaltning att en diskussion om en samlad lagstiftning för den kommunala vården och omsorgen saknas. Även med det nya förslaget återstår de otydligheter som finns på den kommunala sidan som även har att ta hänsyn till socialtjänstlagen.

Vänsterpartiet är vidare kritiska till förändringen av medicinskt ansvarig sjuksköterskas anmälningsansvar till nämnd. Vi förstår att det är en konsekvensändring av lagstiftningen, men vi anser att den är en försämring av patientsäkerheten, och att detta måste omprövas. Att MAS nu istället ges skyldighet att se till att det finns rutiner för rapportering är en anpassning till patientsäkerhetslagen § 4 där hälso- och sjukvårdspersonal ska rapportera risker för vårdskador samt händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en vårdskada direkt till vårdgivaren. Därmed blir enligt utredningen den tidigare rapporteringsskyldigheten till den nämnd som leder hälso- och sjukvårdsverksamheten överflödig. Då den nya lagen samtidigt tydliggör att huvudmannaskapet för den enskildes hälso- och sjukvård vilar på den offentliga huvudmannen, finner vi detta motsägelsefullt. Det är naturligtvis bra att det finns rutiner för rapportering till vårdgivaren, men det borde inte stå i motsättning till att MAS ska ha en skyldighet att rapportera till huvudmannen. I den dagliga verksamheten ute på äldreomsorgsboenden är det av hög vikt att MAS rapporterar även när ansvarig nämnd, detta för att tydliggöra nämndens yttersta ansvar oavsett i vilken regi äldreomsorgen bedrivs.

Detta gäller även skrivningen om att den första instans en patient bör vända sig till om man inte är nöjd med eller har frågor om vården är den mottagning/verksamhet där hen fått sin vård eller behandling. I en stark beroendeställning till densamma vårdgivare är det viktigt att det finns andra kanaler för att framföra klagomål.

Vänsterpartiet är förstås även kritiskt till de starka skrivningar om LOV som finns i författningsförslaget. Bland annat står där att landstinget ska utforma vårdvalssystemet så att alla utförare behandlas lika (4§), vilket vi tycker står i stark konflikt med andra skrivningar som att ”göra jämligt är att göra skillnad”. Vänsterpartiet är en stor förespråkare av det senare. Vi har svårt att se hur ersättningssystemen ska kunna

utformas för att ge utrymme och möjlighet för kompletterande lösningar och samtidigt ha skrivningar i författningsförslaget som betonar likabehandling och konkurrensneutralitet för utövarna.

§ 8 Äldreförvaltningens system för intern kontroll

Ärende

Föreligger ärende dnr 409-270/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till system för intern kontroll.

§ 9 Flytt av förvaltningens kontor till Farsta Centrum – genomförandeärende

Ärende

Föreligger ärende dnr 40402-433/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och uppdrar åt äldreförvaltningschefen Eva Frunk Lind att tillsammans med socialförvaltningen teckna kontrakt om inhyrning av nytt förvaltningskontor för äldreförvaltningen och socialförvaltningen i Farsta Centrum med Atrium Ljungberg AB under förutsättning att kommunstyrelsens ekonomiutskott godkänner uthyrningen.
2. Äldrenämnden hemställer hos kommunstyrelsens ekonomiutskott att godkänna uthyrningen.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

§ 10 Jämför service för äldreomsorgen –nuläge och utveckling

Ärende

Föreligger ärende dnr 506-443/2013

Äldrenämndens protokoll nr 8/2013-10-22

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler eget särskilt uttalande.

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) anmäler eget särskilt uttalande.

Ledamoten Torun Boucher (V) anmäler eget särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens lägesrapport och lägger den till handlingarna.

Särskilt uttalande från (MP):

”Här ser vi ånyo problemet med det stora antalet utförare inom stadens hemtjänst. Även om förvaltningen redovisar åtgärder för att underlätta jämförelser och val medelst filtreringar av olika slag så återstår problemet. Svårigheterna för den enskilde äldre att få underlag för ett genomtänkt val av utförare belyses tydligt i yttrandet från kommunala pensionärsrådet.

Verksamhetsuppföljningar, som är högst ett år gamla, anser vi ska redovisas för alla utförare. Likaså bör aktuella och lättillgängliga uppgifter om personalens utbildning redovisas, något som inte sker nu.

Biståndshandläggarna vid stadsdelsförvaltningarna har god kännedom om olika utförare. Deras kännedom kan dock inte nyttiggöras eftersom de av hänsyn till konkurrensneutraliteten inte får ge råd till de äldre, som ska välja utförare. Sett ur de äldres synvinkel är denna situation absurd.”

Särskilt uttalande från (S):

”Hela den så kallade valfriheten handlar väldigt mycket om att bygga upp kontrollfunktioner kring verksamheterna. Man kan ställa sig frågan om det är ett klokt sätt att använda skatteintäkter för. Vårt uppdrag borde snarare vara att kunna garantera god kvalitet och trygghet till äldre oavsett vad de väljer. Dessutom torde vara näst intill omöjligt för de äldre eller för deras anhöriga att välja när företagen är så oerhört många.

Vi anser att det som är viktigare än valet av företag är generös biståndsbedömning, att vara säker på att man får hjälp den dagen man behöver den. Och att kunna påverka innehållet i tjänsterna är det viktiga, inte att välja mellan företag x eller företag y.”

Särskilt uttalande från (V):

”Det finns idag inom äldreomsorgen en uppsjö verksamheter att välja mellan. Jämför Service har ett sorteringsinstrument för att underlätta detta val, där kan man främst välja mellan område alternativt geografisk närhet samt i vilken regi

verksamheten bedrivs. Det är dock ganska få som verkligen använder tjänsten för att jämföra olika verksamheter – de allra flesta brukare går in för att ta reda på mer om en verksamhet de hört om från annat håll.

Där det har gjorts verksamhetsuppföljning så finns dokumentation om t.ex. personalens anställningsformer och kompetens enligt nedan uppställning.

Personalens anställningsform:

100 % av personalen är tillsvidareanställda

Minst 75 % av personalen är tillsvidareanställda

Minst 50 % av personalen är tillsvidareanställda

Minst 25 % av personalen är tillsvidareanställda

Mindre än 25 % av personalen är tillsvidareanställda

Personalens kompetens totalt (oavsett anställningsform):

100 % har adekvat utbildning (vårdbiträde/undersköterska)

Minst 90 % har adekvat utbildning (vårdbiträde/undersköterska)

Minst 80 % har adekvat utbildning (vårdbiträde/undersköterska)

Minst 70 % har adekvat utbildning (vårdbiträde/undersköterska)

Minst 60 % har adekvat utbildning (vårdbiträde/undersköterska)

Minst 50 % har adekvat utbildning (vårdbiträde/undersköterska)

Under 50 % har adekvat utbildning (vårdbiträde/undersköterska)

Vi anser att detta är information som är väsentlig för äldre och anhöriga.

Många har dock inga verksamhetsuppföljningar, och de som ligger uppe är inte särskilt användarvänliga. Detta är information som vi tycker bör vara lättillgänglig och begriplig. Det bör vara företagets ansvar att själva uppdatera informationen.

KPR lyfter i sitt yttrande ytterligare några uppgifter de tycker ska vara obligatoriska – hyran för boende, personaltäthet, nattbemanning och om utföraren har kollektivavtal. Vi instämmer med det.

Vi anser därför att de uppgifter som ska vara obligatoriska ska utökas enligt ovan.”

§ 11 Anmälan om ansökan till Socialstyrelsens om prestationsersättning för införande av lokala vårdighetsgarantier 2013

Ansökan till Socialstyrelsen (dnr 9.1-12729/2013)

Ärende

Föreligger ärende dnr 40504-394/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler eget särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

Utdragsbestyrkande

Äldrenämnden godkänner förvaltningens ansökan om prestationsersättning för införande av lokala värdighetsgarantier för år 2013 från den 19 september 2013 och lägger anmälan till handlingarna.

Särskilt uttalande från (MP):

”För att säkerställa kvaliteten i dagens och morgondagens äldreomsorg behövs resurser och satsningar av olika slag. Värdegrundarbete, som omfattar all personal, och värdighetsgarantier riktade till alla som har äldreomsorg, är nödvändiga utvecklingsområden.”

§ 12 Anmälan av bidrag till föreningar som stödjer anhöriga till personer med demenssjukdom

Ärende

Föreligger ärende dnr 60902-398/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler eget särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

Särskilt uttalande från (MP):

”Utöver rimliga resurser för hemtjänst och vård- och omsorgsboenden är frivilliginsatser från ideella föreningar ett av flera slag av insatser, som behövs för att förstärka kvaliteten i äldreomsorgen. Bland annat därför är det angeläget att ge bidrag till de föreningar, som stödjer anhöriga till personer med demenssjukdomar.”

§ 13 Anmälan av ekonomisk månadsrapport för äldrenämnden september 2013

Ärende

Föreligger ärende dnr 105-150/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

§ 14 Anmälan av tjänstemannabeslut i delegation

Ärende

Föreligger delegationsbeslut om vidaredelegering av beslutande rätt till förvaltningschefen för Stadsarkivet rörande upphandling av ramavtal om e-arkivkonsult, dnr 40601-43172013.

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

§ 15 Anmälan av inkommen skrivelse ”Angående förenklad handläggning” från företrädare för olika intresseorganisationer och ideella föreningar på Kungsholmen och Essingeöarna

Ärende

Föreligger ärende dnr 60602-451/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden uppdrar åt förvaltningen att besvara skrivelsen.

§ 16 Anmälan av protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd från den 15 oktober 2013

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 17 Anmälan av protokoll från råden för funktionshinderfrågor

Föreligger protokoll från socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor från den 17 september 2013 och från kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor från den 9 september 2013.

Äldrenämndens protokoll nr 8/2013-10-22

Föreligger förteckningen Aktuellt inom funktionshinderområde nr 8.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 18 Anmälan av branschrådets protokoll från den 13 september 2013

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

19. Anmälan av postlista för tiden 2013-09-01 – 2013-09-30

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 20 Övriga frågor

Inga frågor anmäls.

Vid protokollet

Barbara Ahlmark, nämndsekreterare